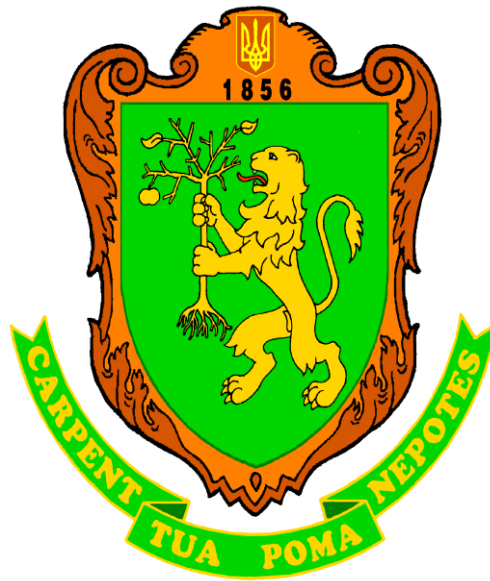

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ПРАВА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма – «Право»

Форма навчання – денна, заочна.

Компонент освітньої програми – вибіркова, фахова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ

Сучасна правова система України перебуває у стані реформування, зумовленому розбудовою в нашому суспільстві демократичної, соціальної, правової держави, в якій право слугувало б для захисту загально визнаних прав і свобод людини. Встановлення ефективного правопорядку і законності у сфері захисту прав споживачів має забезпечити держава. Мета навчальної дисципліни – здобути всебічні знання у сфері захисту прав споживачів і навчитися аналізувати законодавство, що сприятиме глибокому розумінню не тільки прав підприємців, які здійснюють свою діяльність у сфері виробництва, купівлі-продажу товарів, надання послуг і виконання робіт, а й необхідності додержання норм законодавства, знання правових наслідків, які настають за його порушення, що зумовить їхню правомірну поведінку. Також вивчення даного курсу має сприяти отриманню знань студентами прав як потенційних споживачів і захисту їхніх прав відповідно до тих норм законодавства, що захищають їхні інтереси від певних негативних проявів порушень права господарюючими суб'єктами

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Захист прав споживачів» є сформувати у здобувачів вищої освіти цілісне уявлення про організаційно-правові засади захисту прав споживачів; визначити основні напрями діяльності органів державної влади та управління, а також громадських об'єднань в сфері захисту прав споживачів та принципи організації контролю суб'єктів господарювання у сфері захисту прав споживачів; сформувати основні навички щодо застосування окремих норм законодавства в сфері захисту прав споживачів.

Основними цілями вивчення дисципліни «Захист прав споживачів» є: ознайомлення із міжнародними стандартами захисту майнових інтересів споживачів та рухом консюмеризму; формування самостійного мислення, навичок аналізу проблемних питань захисту прав споживачів; формування понятійного апарату в сфері захисту прав споживачів та вміння ним користуватися; формування уміння відстоювати особисті права як споживача.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

При викладенні дисципліни «Захист прав споживачів» застосовуємо три групи методів навчання: словесні, наочні, практичні.

Лекція – це метод, за допомогою якого викладач у словесній формі розкриває сутність наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною темою.

Розповідь – це метод навчання, який передбачає оповідну, описову форму розкриття навчального матеріалу з метою спонукання студентів до створення в уяві певного образу. Інколи цей метод називають «малювання словом».

Пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого педагог розкриває сутність певного явища, закону, процесу. Він ґрунтується не стільки на уяві, скільки на логічному мисленні з використанням попереднього досвіду студентів.

Бесіда передбачає використання попереднього досвіду студентів з певної галузі знань і на основі цього приведення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних. З цього погляду виділяють два види бесіди: евристичну й репродуктивну. За місцем у навчальному процесі розрізняють вступну, поточну й підсумкову бесіди.

Робота з книгою – займає чільне місце серед групи словесних методів. Студенти мають розуміти, що основне джерело отримання наукової інформації – не викладач, а книга. Тому так важливо навчити студентів методів і засобів самостійної роботи з книгою: читання, переказу, виписування, складання плану, рецензування, конспектування, виготовлення таблиць, схем, графіків та ін.

Ефективне навчання неможливе без широкого використання наочних методів. Вони зумовлені діалектичними закономірностями пізнання і психологічними особливостями

сприймання. Наочні методи передбачають насамперед використання демонстрації та ілюстрації. При цьому варто зауважити, що ці методи можуть застосовуватись як прийоми реалізації вимог інших методів.

Демонстрація – це метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у натурі, динаміці.

Ілюстрація – метод навчання, за якого предмети і процеси розкриваються через їх символічне зображення (світлини, малюнки, схеми, графіки та ін.).

Спостереження як метод навчання передбачає сприймання певних предметів, явищ, процесів у природному й виробничому середовищі без втручання у ці явища і процеси.

У навчальній практиці на семінарських заняттях з дисципліни «Захист прав споживачів» значне місце відводиться вправам.

Вправа – це метод навчання, сутність якого полягає у цілеспрямованому, багаторазовому повторенні студентами окремих дій чи операцій з метою формування умінь та навичок. Щодо навчальної мети використовуємо такі вправи: підготовчі, пробні (попереджувальні, коментовані, пояснювальні), творчі. Вибір системи вправ зумовлюється дидактичними завданнями. Різноманітність вправ, особливо творчого характеру, ігрової спрямованості позитивно впливає на підтримання інтересу до навчальної діяльності.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

1. Курс передбачає роботу в колективі.
2. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
3. Після здійснення вибору даної дисципліни, вона стає обов'язковою для вивчення та включається до індивідуального навчального плану студента.
4. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із керівником курсу та презентувати виконані завдання під час консультації викладача.
5. Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.
6. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
7. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.
8. Списування під час контрольних робіт заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.
9. Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM.US. Також викладач і студенти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі компетентності:

Загальні (ЗК відповідно до освітньої програми «Право»):

- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) (СК відповідно до освітньої програми «Право»):

- СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
- СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Захист прав споживачів» здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання (ПРН відповідно до освітньої програми «Право»):**

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Захист прав споживачів» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та вирішення кейсів тощо на практичних заняттях) протягом семестру.

Критерії оцінювання знань студентів визначені у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП**.

За рішенням засідання кафедри студент може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів заліку проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність – дотримання Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступний за посиланням: <http://surl.li/uuwkzp>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальна характеристика правового статусу споживачів

Історія виникнення руху по захисту прав споживача (консумеризм). Міжнародні джерела регулювання відносин у сфері захисту прав споживача. Українське законодавство у сфері захисту прав споживачів. Організація захисту прав споживачів в Україні державними органами. Захист прав споживачів громадськими організаціями.

Тема 2. Правовий статус споживача. Основні права споживачів товарів, робіт, послуг

Правовий статус споживача. Основні гарантії захисту прав споживачів. Право споживача на належну якість. Гарантійні терміни. Права споживача в разі придбання ним товару неналежної якості. Право споживача на безпеку продукції (товарів, робіт). Право споживача на інформацію про продукцію.

Тема 3. Правове регулювання якості товарів, робіт, послуг

Поняття якості товарів, робіт, послуг. Стандартизація як засіб забезпечення безпеки₄

та якості товарів, робіт, послуг. Сертифікація як засіб забезпечення безпеки та якості товарів, робіт, послуг. Договір як засіб забезпечення якості товарів, робіт, послуг. Поняття якості та її забезпечення за допомогою договору у зарубіжних країнах. Міжнародні нормативні акти та системи якості

Тема 4. Механізм захисту прав споживачів

Судовий захист прав споживачів. Розгляд справ про відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок недоліків товарів, робіт, послуг. Позасудовий захист прав споживачів зверненням в державні органи. Загальна характеристика державного захисту прав споживачів у зарубіжних країнах. Позасудовий захист прав споживачів шляхом звертання в громадські організації. Порядок позасудового захисту прав споживачів.

Тема 5. Особливості захисту прав споживачів при здійсненні окремих видів торговельної діяльності, наданні послуг і виконанні робіт

Захист прав споживачів у сфері торгівлі на ринку. Захист прав споживачів у сфері дрібнороздрібної та комісійної торгівлі. Захист прав споживачів при здійсненні продажу за зразками та каталогами. Права споживача в разі придбання ним продукції в кредит. Захист прав споживачів у сфері побутового обслуговування населення.

Тема 6. Особливості захисту прав споживачів при придбанні окремих видів товарів

Особливості захисту прав споживачів при придбанні продовольчих товарів. Особливості захисту прав споживачів при придбанні тютюнових виробів. Особливості захисту прав споживачів при придбанні непродовольчих товарів. Особливості захисту прав споживачів при придбанні лікарських засобів.

Тема 7. Відповідальність за порушення законодавства у сфері захисту прав споживачів

Підстави відповідальності та обставини, що звільняють продавця (виробника) від обов'язку задовольнити вимоги споживача. Кримінально-правова відповідальність за порушення прав споживачів. Адміністративно-правова відповідальність за порушення прав споживачів. Цивільно-правова відповідальність і оперативно-господарські санкції за порушення прав споживачів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів: Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок, Перелік, Правила від 15.06.2006 № 833. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-%D0%BF>.

2. Про затвердження Правил продажу товарів на замовлення та поза торговельними або офісними приміщеннями : Наказ, Правила від 19.04.2007 № 103. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1181-07>

3. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 № 270/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

4. 11. Про технічні регламенти та оцінку відповідності Закон України від 15.01.2015 № 124-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19#Text>.

5. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції: Закон України від 14.01.2000 № 1393-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1393-14#Text>.

6. Про затвердження Правил продажу товарів на замовлення та поза торговельними або офісними приміщеннями: Мінекономіки (з 2005 р.); Наказ, Правила від 19.04.2007 №

103. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1181-07#Text>.

7. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text><https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.

8. Про затвердження Правил комісійної торгівлі непродовольчими товарами: МЗЕЗ; Наказ, Правила від 13.03.1995 № 37. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0079-95#Text>.

9. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами Мінекономіки, європ. інтеграції; Наказ, Правила від 11.07.2003 № 185. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0628-03#Text>.

10. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі алкогольними напоями: Постанова Кабінету Міністрів України; Правила від 30.07.1996 № 854. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/854-96-%D0%BF#Text>.

11. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі тютюновими виробами: Мінекономіки, європ. інтеграції; Наказ, Правила від 24.07.2002 № 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0679-02#Text>.

12. Про затвердження Правил продажу товарів поштою: Мінекономіки (з 2005 р.), Мінтрансв'язку України; Наказ, Правила від 11.06.2008 № 206/699. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0741-08#Text>.

13. Про затвердження Правил торгівлі у розстрочку фізичним особам: Постанова Кабінету Міністрів України; Правила, Форма типового документа, Довідка, Перелік від 30.03.2011 № 383. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/383-2011-%D0%BF#Text>.

14. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі непродовольчими товарами: Мінекономіки (з 2005 р.); Наказ, Правила від 19.04.2007 № 104. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1257-07#Text>.

15. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 № 771/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

Основна:

1. Дудла І.О. Захист прав споживачів: Навч. посібник / І. О. Дудла К.: Центр учбової літератури, 2017. 448 с.

2. Захист прав споживачів: соціально-правовий аспект: Монографія / За ред. Л.В. Ніколаєвої, А.А. Мазаракі, Н.В. Притульської, О.М. Язвінської. К.: КНТЕУ, 2018. 312с.

3. Зверева О.В. Захист прав споживачів. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 192 с.

4. Іваненко Л. М., Язвінська О. М. Захист прав споживачів: підручник. Київ : Юрінком Інтер. 2018. 496 с.

5. Притульська Н.В., Мотузка Ю.М. Організація захисту прав споживачів: Опорний конспект лекцій. ЦПНМВ КНТЕУ, 2020. 93 с.

6. Вегера С. А., Єрохіна А.С., Максименко К.О., Притульська Н.В. Основи споживчих знань. Навчальний посібник. К.: «К.І.С.», 2019. 192 с.

7. Салухіна Н.Г. Захист прав споживачів: Навч. посіб. К.: МАУП, 2019. 382 с.

8. Язвінська О. М. Історія консюмеризму : Навч. посібник. К.: ДТЕУ, 2012. 252 с.

9. Захист прав споживачів. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 192 с.

10. Яновицька Г. Б. Цивільно-правові засоби захисту прав споживачів в Україні : дис. ...д.ю.н. 12.00.03. Львів, 2021. 439 с.

11. Банасевич І. І. Споживчий договір: поняття та ознаки. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Випуск 5. Том 1. С. 76-80.
12. David Phelan, Laura O'Farrell. Scheme of the Consumer Rights Bill. 2021 URL :<https://hayes-solicitors.ie/News/Scheme-of-the-Consumer-Rights-Bill-2021>.
13. Федорченко Н. Договірні зобов'язання з надання послуг у вітчизняному праві: розвиток та перспективи. *Право України*. 2019. № 2. С. 44-59.
14. Цивільне право України: підручник. 3-є вид., перероб і доп. У 2-х частинах /За ред. проф. Р. Б. Шишки. Ч. 2. Особлива. Київ : Ліра-К, 2022. 948 с.
15. Хоменко М., Коробцова Н. Основні гарантії і механізми захисту прав споживачів під час придбання продукції через мережу інтернет. *Підприємництво, господарство і право*. 3/2019. С. 74-79.
16. Придбання товару через Інтернет. URL: http://www.biglib.com/book/41_Zahist_prav_spojivachiv/4353_421Pridbannya_tovariv_cherez_internet_yak_spojivachevi_zahistiti_sv_oi_prava
17. Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів від 02.09.2015 р.

Додаткова:

1. Роїна О. М. Збірник позовних заяв: Практик. Посібник. К.: КНТ, 2008. 204 с.
2. Костенко О. С. Кримінально-правова охорона споживача на інформацію про продукцію. *Право України*. 2019. №5. С. 268 -271.

Інтернет-ресурси

1. Верховна Рада України, офіційний вебпортал парламенту України, Законодавство України : сайт. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Consumers International : сайт. URL : <https://www.consumersinternational.org/>
3. Довідник споживача: сайт. URL: <http://www.test.org.ua/>
4. Електронна бібліотека : сайт. URL: www.chitalka.info.ua
5. Освітній портал: сайт. URL: www.osvita.org.ua
6. Офіційний сайт Міністерства економіки України: сайт. URL: <http://www.me.gov.ua/>

Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності учасників освітнього процесу формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності з урахуванням норм «Положення про академічну доброчесність у Львівському національному університеті природокористування (затверджене вченою радою університету від 22.02.2022 р., протокол № 6).